

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Sociologie și Asistență Socială
1.3 Departamentul	Sociologie
1.4 Domeniul de studii	Sociologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Sociologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Politici sociale						
2.2 Titularul activităților de curs	Cristina Raț						
2.3 Titularul activităților de seminar	Cristina Raț						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obligativu

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					35
Tutoriat					0
Examinări					4
Alte activități:					0
3.7 Total ore studiu individual					94
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Numărul de credite					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Calculator, proiector, conexiune Internet
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	-

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CUNOȘTINȚE PROFESIONALE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea și înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază din domeniul politicilor sociale; utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională; - Cunoașterea și utilizarea competență a indicatorilor statistici ai deprivării și combaterii sărăciei, interpretarea statistică și semnificația socială a indicatorilor învățați; - Utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea inegalităților sociale și a metodelor de intervenție socială <p>ABILITĂȚI PROFESIONALE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea conceptualizărilor din domeniul politicilor sociale pentru analiza inegalităților sociale în cazul României contemporane - Utilizarea adecvată de criterii și metode standard de evaluare, pentru a aprecia calitatea, meritele și limitele unor procese, programe, proiecte, concepte, metode și teorii - Elaborarea de proiecte profesionale, conform unei structuri specificate, utilizând abordările teoretice și metodologia consacrată din domeniu;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale: efectuarea temelor de seminar și realizarea unui dezbateri de seminar (inclusiv pregătirea unui dosar al master-ului), într-o echipă de doi-trei studenți - Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și a valorilor codului de etică profesională; - Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup a capacităților empatice de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă - Familiarizarea cu rolurile și activitățile specifice muncii în echipă și distribuirea de sarcini pentru nivelurile subordonate - Conștientizarea nevoii de formare continuă; utilizarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare, pentru dezvoltarea personală și profesională - Utilizarea eficiente a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (portaluri Internet, aplicații software de specialitate, baze de date, cursuri on line etc) atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> - Însușirea conceptelor, teoriilor și reperelor istorice celor mai importante în politica socială Europeană și din România; - Dezvoltarea competențelor de analiză a politicilor sociale și formularea de recomandări bazate pe fundamentare empirică;
7.2 Obiective specifice	<p>Însușirea unor cunoștințe și abilități de analiză a politicilor sociale, conform tematicii disciplinei:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Concepte de bază în politica socială <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Statul bunăstării și cetățenie socială: definiții și reperi istorice 1.2. Principiile diferite de funcționare a politicilor sociale: asigurare, universalitate și protecția selectivă a celor nevoiași 1.3. Mecanisme redistributive și efectul progresiv/regresiv al acestora 1.4. Economia mixtă a statului bunăstării 2. Istoria dezvoltării politicilor sociale în Europa <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Forme instituționale de protecție socială anterioare industrializării; 2.2. Etapizarea dezvoltării statului social modern (C. Pierson); 2.3. Modele de stat al bunăstării: tipologia lui Esping-Andersen (1990); 2.4. Criza statului bunăstării la sfârșitul anilor '70, consensul de la Washington, turnura neoliberală și contestarea acesteia; 2.5. Modelul social European și coagularea Metodei Deschise de Coordonare a Politicilor Sociale; 2.10 Politici sociale în contextul globalizării. Răspunsuri la criza economică globală. 3. Politici sociale în RO contemporană: programe, prestații și servicii sociale în domeniul pensiilor, ocupării și șomajului, protecției persoanelor cu dizabilități, garantării veniturilor minime, politicilor familiale, serviciilor de sănătate și a politicilor privind locuirea.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Concepte de bază în studiul politicilor sociale	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	

2.Repere istorice în formarea statului bunăstării	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
3.Modele de stat al bunăstării în societățile capitaliste dezvoltate	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
4.Criza statului bunăstării și schimbări curente	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
5.Dezvoltarea sistemului de protecție socială din România. Perioada socialismului de stat	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții cu studenții	
6.Sistemul de pensii in Romania	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
7.Protecția socială a șomerilor în Romania	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
8.Politici familiale în Romania	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
9.Sărăcia - conceptualizări și indicatori	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
10.Protecția socială a persoanelor cu venituri reduse	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
11.Protecția socială a persoanelor cu dizabilități	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
12.Politici de sănătate	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
13.Evaluarea impactului politicilor sociale	Expunere, prezentare power-point, întrebări de reflecție, discuții	
14.Recapitulare	Expunere, discuții recapitulative	

Bibliografie

Castles, Francis, Leibfried, S., Lewis, J., Obinger, H. and Pierson, C. (eds.) (2010): *The Oxford Handbook of the Welfare State*. Oxford: Oxford University Press.

Esping-Andersen, G. (1990): *The three worlds of welfare capitalism*. Cambridge: Polity Press.

Lister, Ruth (2004): *Poverty*. Cambridge: Polity Press. pp. 1-74.

Offe, Claus (1982): Some contradictions of the modern welfare state. *Critical Social Policy*. Vol.2: 7-14

Pierson, Christopher (2006): *Beyond the Welfare State. The New Political Economy of Welfare*. Cambridge: Polity Press.

Popescu, L. (2004): *Politicile sociale est-europene între paternalism de stat și responsabilitate individuală*, Cluj: Presa Universitară Clujeană.

Popescu, L. (2004): Protecția socială în Uniunea Europeană. Cluj-Napoca: Presa Univ. Clujeană. Cap. „De la formele tradiționale de protecție socială la statul bunăstării”, pp. 67-90.

Preda, Marian (ed.) (2009): *Raport de evaluare a riscurilor sociale și demografice*. Iași: Polirom.

Rebeleanu-Bereczki, Adina (2009): *Politici in domeniul sanatatii in contextul social al reformei din Romania*. Cluj-Napoca: Presa Universitara Clujeana (selectii).

Rotariu, T., Mureșan, C., Hărăguș, M., Hărăguș, P.T. (2012): 4.3 Politicile familiale și efectul lor asupra fenomenelor demografice analizate. în Rotariu, T. și Voineagu, V. (coord.): *Inerție și Schimbare*. Iași, Polirom, pp. 152-159.

Stănculescu, M. și Berevoescu, I. (2003): *Sărac lipit, caut altă viață!* București: Nemira. Cap. "Munca săracilor în zonele sărace" și "Strategii de supraviețuire în zonele sărace", pp. 187-257.

Schwartz, Herman (2001): Round up the Usual Suspects! Globalization, Domestic Politics, and Welfare State Change. In Pierson, P. (2001): *The New Politics of Welfare*. Cambridge: Polity Press, pp.17-45.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1.Introducere. Concepte de bază în politica socială. Mecanisme redistributive	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
2.Principiile acordării protecției sociale	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
3.Decomercializare (decommodification) și modele de stat al bunăstării în capitalism	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în	

	grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
4.Măsuri universale <i>versus</i> selective de protecție socială	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
5.Politici sociale în România: perioada socialismului de stat și tranziția postsocialistă	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
6.Sistemul de pensii. DEZBATERE: Pensiile de bătrânețe din sistemul public ar trebui să asigure doar un venit minim, ce poate fi suplimentat cu venituri din alte surse.	Dezbateri în format Karl Popper a unei măsuri de politică socială, discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate	
7.Ocupare și protecția socială a șomerilor. DEZBATERE: Cuantumul ajutorului de șomaj ar trebui să depindă de venitul anterior al persoanei asigurate.	Dezbateri în format Karl Popper a unei măsuri de politică socială, discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate	
8.Politici familiale și protecția socială a copiilor. Alocații pentru copii DEZBATERE: Alocațiile pentru copii ar trebui acordate doar familiilor nevoiașe.	Dezbateri în format Karl Popper a unei măsuri de politică socială, discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate	
9.Politici familiale și protecția socială a copiilor. Concediu parental și indemnizații pentru creșterea copilului DEZBATERE: Fiecare părinte ar trebui să primească aceeași sumă a indemnizației pentru creșterea copilului sub 2 ani.	Dezbateri în format Karl Popper a unei măsuri de politică socială, discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate	
10.Sărăcie și excluziune socială. Protecția socială a persoanelor sărace DEZBATERE: Ajutorul social pentru persoanele nevoiașe ar trebui acordat mai degrabă în natură decât sub forma unor prestații financiare.	Dezbateri în format Karl Popper a unei măsuri de politică socială, discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate	
11.Protecția socială a persoanelor cu dizabilități. DEZBATERE: Adulții cu handicap accentuat nu ar trebui să primească prestații financiare, ci subvenții de stat pentru încadrarea într-un loc de muncă adecvat situației lor.	Dezbateri în format Karl Popper a unei măsuri de politică socială, discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate	
12.Sistemul de asigurări de sănătate. DEZBATERE: Serviciile de sănătate ar trebui acordate pe baza principiului universalității și finanțate din bugetul central.	Dezbateri în format Karl Popper a unei măsuri de politică socială, discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate	
13.Exemple de analiză de politici sociale: indicatori de acoperire, țintire, eficiență, adecvare, reducere absolută și relativă a deprinderii financiare	Discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate, activități în grupe mici, reluarea și aprofundarea unor idei prezentate la curs	
14. DEZBATERE RECAPITULATIVA: Protecția socială ar trebui să fie în primul rând rolul statului, prin instituțiile sale, sau al organizațiilor voluntare non-guvernamentale?	Dezbateri în format Karl Popper a unei măsuri de politică socială, discutarea temelor realizate de studenți pe baza lecturilor indicate	

Bibliografie

- Popescu, L. (2004): *Protecția socială în Uniunea Europeană*. Cluj-Napoca: Presa Univ. Clujeană.
- Popescu, L. (2004): *Politici sociale est-europene între paternalism de stat și responsabilitate individuală*. Cluj: Presa Universitară Clujeană. (ediția a II-a, revizuită)
- Marshall, T.H.(1956): „Citizenship and social class” in Pierson and Castles, 2000: pp. 18-32.
- Titmus, Richard (1960): *Universalism versus selectivitate*. In Pierson, P. and Castles, C. (2000): *The Welfare State Reader*. Cambridge: Polity Press, pp. 42-51.
- Briggs, Asa: „The Welfare State in a Historical Perspective” in Pierson and Castles, 2000: pp. 18-32
- Esping-Andersen, G. (1990): *The three worlds of welfare capitalism*. Cambridge: Polity Press.
- Offe, Claus (1982): Some contradictions of the modern welfare state. *Critical Social Policy*. Vol.2: 7-14.
- Bugra, A. and Agartan, K. (2007): *Reading Karl Polanyi for the 21st Century*. Basingstoke: Palgrave MacMillan. (Selecții: *Introduction* by Ayshe Bugra and *Labor Re-Commodification in the New Transformation* by Guy Standing).
- Schwartz, Herman (2001): Round up the Usual Suspects! Globalization, Domestic Politics, and Welfare State Change. In Pierson, P. (2001): *The New Politics of Welfare*. Cambridge: Polity Press, pp.17-45.
- Ferge, Zsuzsa (1997): The Changed Welfare Paradigm - The Individualization of the Social. *Social Policy and Administration*. Vol. 31(1), pp. 20-44.
- Deacon, Bob (2000): “Eastern European Welfare States: the impact of the politics of globalisation”, *Journal of European*

Social Policy, Vol. 10(1), pp. 146-161

Hinrich, K. and Lynch, J. (2010): Old Age Pensions. *Oxford Handbook of the Welfare State*. Chap. 24, pp. 353-366.

Capitolul despre sistemul de pensii. (la bibliotecă)

Preda, Marian (ed.) (2009): *Raport de evaluare a riscurilor sociale și demografice*. Iași: Polirom. *Gallie, D., Kuchar, Kostova, (2001): Social consequences of unemployment: an East-West comparison. *Journal of European Social Policy*. Vol. 1(1): 39-54.

Bradshaw, J. and Finch, N. (2010): Family Benefits and Services. *Oxford Handbook of the Welfare State*. Chap. 32, pp. 462-478.

Daly, M. (2010): Families versus state and market. *Oxford Handbook of the Welfare State*. Chap. 9, pp. 139-151.

Lewis, J. (2006) (ed.) *Children, Changing Families and Welfare State*. Elgar: Cheltenham. *Introduction*, pp. 1-26.

Pescaru-Urse, D. și Popescu, R. (2009): *Politici familiale și de gen în România*. București: Alpha MDN.

Rotariu, T., Mureșan, C., Hărăguș, M., Hărăguș, P.T. (2012): 4.3 Politicile familiale și efectul lor asupra fenomenelor demografice analizate. în Rotariu, T. și Voineagu, V. (coord.): *Inerție și Schimbare*. Iași, Polirom, pp. 152-159.

Raț, C. (2012): Sărăcie și marginalizare sociale în rândul familiilor cu copii. în Rotariu, T. și Voineagu, V. (coord.): *Inerție și Schimbare*. Iași, Polirom, pp. 179-198.

Lister, Ruth (2004): Poverty. Cambridge: Polity Press. pp. 1-74.

Stănculescu, M. și Berevoescu, I. (2003): *Sărac lipit, caut altă viață!* București: Nemira. Cap. "Munca săracilor în zonele sărace" și "Strategii de supraviețuire în zonele sărace", pp. 187-257.

Bahle, T., Pfeifer, M. and Wendt, C. (2010): Social Assistance. *Oxford Handbook of the Welfare State*, Chap. 31, Oxford: University Press.

Dean, Hartley (2008). "Welfare Dependency and Welfare Underuse" *Blackwell Encyclopedia of Sociology*. Ritzer, George (ed). Blackwell Publishing, 2007. Blackwell Reference Online.

Rat, C. (2009): "The Impact of Minimum Income Guarantee Schemes in Central and Eastern Europe" (2009) in Cerami, A., Vanhuysee, P. Post-Communist Welfare Pathways: Theorizing Social Policy Transformations in CEE, Basinstoke, Palgrave Macmillan, pp. 164-181.

Henderson, S. and Petersen, A. (eds.) (2001): Consuming health. London: Routledge. Capitolul introductiv, pp.1-11 și cap. lui Rob Irvine "Fabricating 'health consumers' in health care politics", pp. 31-48.

Popescu, L., Rebeleanu-Bereczki, A. și Raț, C. (2008). *Disparități în utilizarea serviciilor de sănătate în regiunea de Nord-Vest. Pattern-uri și cauze structurale*. Mai ales secțiunea: Rezultatele anchetei sociologice ECHISERV, 2007.

Raportul integral disponibil aici: <http://socialzoom.com/echiserv>

Rebeleanu-Bereczki, Adina (2009): *Politici în domeniul sanatații în contextul social al reformei din România*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană

Resurse pentru pregătirea dezbaterilor de seminar:

1. Legislație și date statistice privind aplicarea măsurilor de protecție socială:

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

Agenția Națională pentru Prestații Sociale

Ministerul Sănătății

Casa Națională de Asigurări de Sănătate

2. Date statistice și studii de evaluare a măsurilor de protecție socială:

Institutul Național de Statistică (în special baza de date on-line TEMPO)

Eurostat (Institutul de Statistică al Comisiei Europene)

Social Inclusion and Social Protection Indicators of Eurostat

Institut de Cercetare a Calității Vieții (Institut aparținător Academiei Române)

The TransMonEE Database of the UNICEF

European Mutual Information System on Social Protection (MISSOC Comparative tables)

Resurse recomandate pentru informații economice:

UNECE - United Nations Economic Commission for Europe

World Bank - studiile Băncii Mondiale

Pentru relațiile de muncă:

International Labour Organization (www.ilo.org)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul și seminariile pregătesc studenții pentru o bună cunoaștere a principiilor, mecanismelor și indicatorilor din domeniul politicilor sociale, solicită documentarea privind legislația actuală, modele de bună practică din România și din țările UE, indicatorii economici și sociali relevanți, evaluarea impactului măsurilor de politică socială. Activitățile de seminar dezvoltă gândirea critică și abilitățile de analiză a politicilor sociale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Răspunsul corect, elaborat adecvat, clar și concis, la zece întrebări ce adresează cunoștințe predate la curs și lecturile obligatorii indicate	Examen scris	60%
10.5 Seminar/laborator	Teme redactate acasă și discutate la seminar, pe baza parcurgerii lecturilor indicate și răspunzând întrebărilor precizate în programa analitică (cel puțin 7 teme)	Temă redactată acasă și discutată la seminar	15%
	Dezbaterea unei măsuri de politică socială în cadrul unei echipe Pro sau Contra (format Karl Popper, 3 studenți în fiecare echipă); Se evaluează prestața echipei la dezbateri de seminar și dosarul dezbaterii, conform structurii precizate în programa analitică; Criterii: calitatea argumentării, documentarea precisă în domeniul politicii sociale dezbătute, discutarea contextului economic, social și cultural, susținerea argumentelor cu date statistice și de evaluare a impactului politicilor sociale	Sarcină de echipă (3 studenți): participarea la dezbateri de politică socială și realizarea dosarului dezbaterii	25%
10.6 Standard minim de performanță			
Minim 2 răspunsuri corecte la cele 5 întrebări redacționale formulate la examenul scris din sesiune; Minim 3 teme de seminar elaborate adecvat sau participarea la dezbateri de politică socială (activitate de seminar)			